

صاحبی ، مدیری ، محرری :

آبونه بدلی :

سنه لکي ۱۰۰ غروش

آلتي آيلني ۵۰ »

اوج آيلني ۲۵ »

مخبر

۱۳۳۸

اداره خانه سی :
شهزاده باشندده (تعالی اسلام)
جمعیتی مرکز عمومی
مرکز توزینی :
باب عالی جاده سنگه (اتحاد)
تجارت (کتابخانه سی)
اسلامک نفعنه خادم مقالات
مع الشکر قبول و درج اولونور

کان یازیدن شایان قبول کورولنار تاریخ
صیراسیله درج اولونور .

دینی ، علمی ، ادبی ، اجتماعی و شمیدیک شهری
جموعه اسامی ویر

یازانک شخصی دکل : یازنک احمیتی
نظر دفته آیلنیر .

عدد : ۹

۱۳۳۹ رجبه مخصوص نسخه

فی ۷ بوجوق غروش

منبر هیات :

مخبر دینی : ابتاه - حاجی نجیب . ایکنجی جواب ، تائیل و تصاویر - اسکیللی محمد عاطف . مناظره استادان مناسبتیه -
ارمناکلی صفوت .

مخبر تاریخی : رجب الفرد - طاهر المولوی . خاندان علم و معرفت - محمد عزت و محمد عارف .

مخبر ادبی : قطعه معراجیه - سعود المولوی . نعت شریف - احمد شعی . نیازم - سعود المولوی . ایران ادبیاتی - دارالفنون

مدرسارندن فرید .

مخبر انتقادی : (اکثر) و (بعض) کله لری حقنده . علاوه : هند ماصالیری

انتباه

تجربه افکار قیلندن اولق اوزده آره صره یاپیلدی
کی اخیر آده بعض مسائل اسلامی غزته ستونلرند تئقیده
کیریشیلدی ، عادتاً دین جریان تابع اولمالیدر . دینلدی
وباب اجتهادک مسدودیتی سوزیه علمای اسلامه براسنادده
بوللیدی .

حال بوکه علمای اسلامی باب اجتهادک مسدودیتی
دکل ، اجتهاده اهل اوله بیله جک اصحاب کمالک مقفودیتی
بیلیرمشلردر که او اهلینک شرائطی کتب اصولیه ده
مفصلاً تحریر اولمشدر .

قطعاً معلوم اولمالیدر که کتاب وسنتده ، یعنی جانب
الهی و طرف جلیل رسالتنایدن صراحة بیان یوریلان
احکامه قارشى اجتهاده قالدیشمق مجتهدین کرامک عقللرینه
کلز . چونکه وظیفه اجتهادک نه اولدیغی بیلیرلر . مثلاً
فرض اولان اوروج ، رمضان شریفک غیری کونلرده
طوتلسون ، یاخود شهر صیام سرین کونلره کتیر یلسون ،
حج ، ربیع الاولده ایفا ایدیلسون ، بش وقت نماز برصباح
براقشام وقتلرینه ایندیر یلسون کی تشنلرده بولمازلر .
شیمدی یه قدر کلن عقول سلیمه وطایع مستقیمه اربابی ،
دین مبین اسلامک پیشواسی اولان مجتهدین فخرمه اتباع
ایله مباحی اولمشلردر . مجتهدین کرام حضراتی آیات کریمه
واحادیث شریفه نک اشارات ودالاتندن استنباط احکام
ایله رک اخلاقی و اجتماعی بر جوق فوائدی میدانه
چیقارمشلردر . (ومن الناس من یشتري لهو الحدیث ..)
آیت جلیله سی طورورکن اخلاق بوزیحی رومانلری
تصویب و تحسینه قویولما مشلر (ولایبیدن زینهن) نهی
صریحی و ارایکن توللره مستور ، ده طوغریسی مکشوف
اولان عملره باقق موافق مدنیتدر دوشونجه سنه صابما مشلر
(ولیضربن بخرمهن) و (یا ایها النبی قل لازواجک وبناتک و نساء
المؤمنین یدنین علیهن من جلابهن) آیتلرینه قارشى چارشافی

تزییف و لایسه لرینی تحقیر ایتمک خاطر لرندن کچمه مش
و حیوانلرک دیشیلری پیشنده یله دکلی کی تعقیب نسوانی
مدنیلک و عصریلک و هم ایتمه مشلر ، هیکل و ذی روح
رسملرینک ممنوعیتی حقنده احادیث شریفه منقول و موجود
ایکن اولرک اباحه سی ایچون قلم اوینا تمام مشلردر . زیرا
اولر ، وضع الهی و عقول قاصره اربابنک ادراکندن متعالی
بولان دینک کتاب وسنتله مصرح اولان اصول و اساساتنک
جریان تابع اولامایه جفنی و شونک بونک کیفه واملنه
کوره ضم و تنزیل و تغیر و تبدیل قبول ایدمه جکنی
بیلیرلردی .

أوت ، اقتضا ایدن و موجب منفعت اولان شیلری
اجتهادک اساساتنه ابتناء توسیعا نده بولنلمشدر .

قادیلرک سربستیسینه ترقی ایده جکرز دینلر او بیچاره لره
استانبول سوقاقلرند چو بیحیالک ایستیر مکله می نظریه لرینک
طوغریلغی اثبات ایده بیله جکلر !

عصری و مدنی اوروپا قنون و صنایعده جداً ایلری
کیدییور . زراعتده ، تجارتده ، صناعته خارقه لر کوسترییور .
اوروپا لایلاشمی تمجید پلاوی کی ایصیتوب ایصیتوب
اورته یه سورنلر ، اوروپا مآثر نافع سنک قبول و تطبیقه
مسلمانلری تشویق ایلسلر وطن و ملت دها مفید
اولمازلرمی ؟

او مسلمانلره که پیغمبر اعظم واکرملری بیک اوچ
یوز شوقدر سنه ملول « اصول مکاسب اوچدر : زراعت ،
تجارت ، صناعه ، بویورمشدر . آرتیق انصاف ، اعتبار ، انتباه !
بایزید جامع شریفی مجیزدر سعاملرندن

حاجی نجیب

ایکنجی جواب

تصاویر و تمایل

رسالتناده اقدحزک بعثتی و دین اسلامک ظهوری
زماننده کره ارضک اکثر قطعاننده و بالخاصه عربستانده

بتپرستك ، آتش پرستك ، نجوم پرستك حكومتها ابدی .

واجب الوجود تعالى و تقدس حضرت تبارك و حدائقی بیلنمز ، عجز و ضعفه متصف بولنان بر طاقم اشیا به طایبیلردی . طرف سبحانیدن بر لطف مخصوص اولمق اوزره حضرت [محمد علیه السلام] عموم بشره پیغمبر بعث اوله رق دین حق و دین اسلامی تبلیغ ایلدی .

ناسی تثلیث عقیده سندن و عجزه مخلوقاته طایمقادن منع ایله خالق اعظم تعالى و تقدس حضرت تبارك و حدائقی اعتقاد و آنجن اکا عبودیت ایتلرینی امر بیوردی .

بو وجهله عبادت اصنام صورت قطعیه ده حرام و ممنوع قلنمش اولمقله الله ایدیلن بوتلر پارچه لاندی . باخصوص فتح مکه کونی بیت معظمك داخل و خارجده موضوع بولنان اصنام کاملاً قیرلدی ، محو ایدلدی . بو صورتله کعبه معظمه و بالاخره جزیره العرب بتپرستلکدن تطهیر اولندی . قلوب ناس ایمان کبریا ، السنه عباد کلمه توحید خدا ایله تیزین ایلدی .

دین اسلامده عبادت اصنام کفر و شرک اولدینی ایچون دائمی صورتده ممنوع قلندینی کبی عبادت اصنامه قبو آچمه وسیله اولمق احتمال قطعیمی بولندینی ایچونده تصاویر و تمایل ، لفظاً مشهور ، معنأ متواتر احادیث شریفه ایله ممنوع قلنمشدر . [*]

ایشته دین اسلامجه تصاویر و تمایل ممنوعیتك حکمتی بودر .

* *

جوابه تصدی ائمه دن اول شکل مجسم ، هیكل و رسمك اعمال و اتخاذینه دائر احکام شرعیه بی بیان ایدلم : معتبرات کتب فقهیه ایله کتب احادیثده بیان اولندینی وجهله بوبابده کی احکام شرعیه نك تفصیلاتی بروجه آتیدر :

(۱) ذی روح اولیان شیرك كرك مجسم صورتلرینی [*] عن عبدالله قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم [اشد الناس عذاباً يوم القيامة المصورون] رواه مسلم وغيره

و كرك رسملرینی اعمال و اتخاذ بلا کراهه جائزدر . امام بخاری حضرت تبارك روایت ایلدیکی وجهله [اعظم صحابه] کرامدن عبدالله بن عباس حضرت تبارك بر کیمسه کلوب ای ابن عباس ! بن بر انسام که میشتیمی صنعتله تدارك ایدیورم ، تصاویر یا بوب آنکله کچینورم دیمش .

مشارالیه حضرتلری بیورمشلرکه : بو مسئله حقنده رسول ذیشان اقدمزدن ایشتدیکمدن باشقه بر شی سوبله یهم . رسول اکرم دن ایشتم بیوربیورلردی که [من صور صورة فان الله معذبه حتى ينفخ فيها الروح وليس بنافخ فيها ابداً = تصویر ایلدیکی صورته روح افاضه ایدنجهیه قدر صورت پایان کیمسهیه الله تعالى حضرتلری عذاب ایدر . حال بوکه مصورك نفخ روح ایتك امکانی اولدیغندن عذاب دائمی به کسب استحقاق ایتمش اولور] . بوجوانی ایشیدنجه اوآدم متأثر اولوب یوزی صاراردی . آنك بوحالنی کورن عبدالله بن عباس حضرتلری مذکور حدیث شریفدن استنباط ایدرک [واه واه سنك ایچون بوسعتدن واز کچمك ممکن اولمیورسه آغاچ و سائر ذی روح اولیان شی صورتی یاپ] بیورمشلردر ایشه بو وجهله طرف شریعتدن بالعموم ذی روح اولیان شیرك تمثال و رسملرینی یا بومه رخصت ویرلمشدر .

(۲) ذی روح هیكلی اعمال و اتخاذ ایتك بالاجماع حرامدر . بو حکم ، مذکور حدیث شریفك منطوقی ایله ثابت اولدیغندن بونده ائمه و علماء کرامك اختلافی یوقدر .

(۳) بلا رأس ذی روح صورتنده بأس یوقدر . لکن صلیب یا بملق حرام و ممنوعدر .

(۴) امهات کتب فقهیه دن [محیط البرهانی] ده بیان اولندیغنه کوره بلاجه یالکز باش صورتی اتخاذ ایتك مکروه اولوب اولما مقده مشایخ کرام حضراتی اختلاف ایتشلردر .

(۵) ذی روح رسمی اتخاذ ایتکده ، یعنی آنی خانه لرده و بشقه محالدرده بولندیر مقده محل تحقیرده اولورسه

نهایتاً ایزدش دینیه حکم یوروتمک موافق حقیقت اوله ماز .
زیرا زمانزده کره ارضک پک چوق یرلرنده وباخصوص
مرکز مدنیت عد اولوفان اوروپاده میلیونلرجه خریستانه
حضرت عیسی و حضرت مریمک تصاویر و تمائیلنه وبالخاصه
صلیب ، هیکل و رسملرینه نائل ثبوتات اولوق مقصدیه
طایبورلر . و صلیب پرستلکی نشر و تعمیم ایچون میلیونلرجه
پاره صرف ایدوب بو اغورده فوق العاده بذل مقدرت
ایدیورلر .

مشاهداته استناد ایدن بویه بر حقیقت قطعیه
قارشیسنده (بو کون صنم پرستلک عودت ایتک احتمالی
قالامشدر . بو ، امر موهوم درجه سنه کلشدر .) دینیه
ویریلن حکم ، عقول سلیمه اربابی نزدنده اصلا شایان
التفات اولمدقدن باشقه ادنی درجه ده ادراک صاحبی بولونانلر
نظرنده ده حائر قیمت اوله ماز .

دینک اولویورکه ایلک زمانلرده اولدینی کبی ممنوعیت
شرعیه علنی زمانزده ده موجوددر . او زمانده بولنمسیله
زمانزده بولنمسی بیننده شکلدن باشقه بر فرق یوقدر .
بوایسه ممنوعیت حکمنک ارتفاعی ایچون حائر تأثیر اوله ماز .
بناءً علیه علتک تمادیس ممنوعیت شرعیه نک تمادیسینی
اقتضا ایدر .

ثانیاً ؛ علل شرعیه بالذات احکام شرعیه بی موجب
دکلدر . زیرا بویه اولسه ایدی ، قبل الشرع ده . موجب
اولمسی لازم کلیردی . احکامی موجب بالذات شارع
اعظم تعالی و تقدس حضرتلریدر .

علل آنجق شارعک ایجابی ایله عباد حقنده موجب
احکام قیلینشدر . بو اصلا بناءً درکه عالمک انتهای ایله
احکام منصوصه نک منتهی اولمسی شارع طرفندن آیریمجه
بیان و تنصیصه محتاجدر . بویه بر تنصیص عالی بولنمدقجه
شارعدن باشقه هیچ بر کیمسه نک (شوعلتک انتهای ایله
بو حکم منصوص نهایت بولمشدر) دینیه حکم ایتیمی صحیح
اوله ماز . زیرا احکام منصوصه بی فسخ ، تبدیل ، الغا
آنجق شارعیه عائد بر حقدر . زمان رسالت پناهیده

بأس یوقدر . موقع احترامده بولندیریلرسه جائز دکلدر .
ذی روح رسمی حقنده ائمه و مجتهدین کرامدن
امام اعظم ، امام مالک ، امام شافعی حضرتیلرینک
مذهبلی بودر .

عجابه عظامدن سعد بن ابی وقاص و تابعین ذوی الاحترامدن
سالم ، عروه ، ابن سیرین ، عطاء حضرتانی ده بوکا قائل
اولمشلردر . الیوم فتوی بونک اوزرینه در . بعض علما
ذی روح رسمنک مطلقاً هرمنه قائل اولمشلردر . بعضیلری ده
محدثینجه حخته حکم اولنوب بخاری شریفده مذکور
اولان [لا تدخل الملائكة بیتاً فیة صورة الا رقام فی نوب
= صورت بولنان اوده ملائکه کیرمن . لکن اوزرنده نقبش
ورسم اولان البسه بو حکمدن مستنادر] حدیث شریفه
نظر آدی روح رسمنک مطلقاً جوازینه قائل اولمشلر سه ده
مشاهیر ائمه کرام حضرتلرجه اخذ و قبول اولنمدیغندن
مقتابه دکلدر .

معتبرات کتب فقیه دن (هدایه) و (قاضی خان) ده
بیان اولنمدیغنه کوره نماز قیلان کیمسه نک قارشیسنده ،
باشی اوزرنده ، صاغ وصول طرفلرنده ، آرقه سنده ،
البسه سنده ذی روح صورتی بولمقی تحریماً مکروهدر .
آیاقلری آلتنده اوتوره جنی زده بولنورسه اوراده
نماز قیلنق مکروه دکلدر . (*)

ایشته مسائل مذکورده حقنده حقیقت شرعیه بودر .
هیکل و رسم حقنده کی احکام شرعیه نک حقیقی بروجه
بالا ایضاح و حکمت ممنوعیتی بیان اولوندقدن صوکر
جناب شهاب بکک (بوکون صنم پرستلک عودت ایتک
احتمالی یوقایکن بویه بر ممنوعیت شرعیه نه ایچون ادامه
ایدلسون) بولنده ایراد ایلدیکی شبهه لرینی رد و تنقید ایتک
ایستدم :

اولاً ، عصر حاضرده صنم پرستلک زائل اولوب
(*) مأخذ : کتب معتبراندن هدایه ، فتح القدیر ، بدایع
الصنائع ، قاضیخان ، ابن عابدین ، بخاری شریف و شرحلری
عینی ایله اوتوز جلدن عبارت یوسف افندی نامنده کی شرح
و مشارق شریف شرحی ابن ملک در .

نسخ، الفا و منتهای بیان اولونمایان بر حکم منصوص زمان
سعادتدن صوکره هیچ بر کیمسه نك رأى واجتهاد و قراریه
مفسوخ، ملغا و منتهی اولماز .

بناء علیه زمانزده صنم پرستك بوسبوتون زائل اولسه
بيله هيكل حقنده کی ممنوعیت شرعیه حکمی مرتفع اولماز .
زیرا حکم مذکورك موقت اولدیغنه دائر شارع طرفندن
هیچ بر نص موجود دکدر . شارعدن باشقه لرینك ایسه
بوابده سوز سويلك صلاحیتی یوقدر . دین اسلامجه رسم
و هيكل ممنوعیتی عناصر مدنیتدن معدود اولان صنایع
نافعه نك ممنوعیتی مستلزم اولماز . زیرا ممنوعیت شرعیه
محدود شیلره منحصر قیلنمشدر . از جمله جهادات رسمی
و شکل محسسی ممنوع دکدر . بناء علیه بوجه بالا مساعدات
شرعیه دائره سنده رساملق ، هیکل تراشلق تعلیم و تعلم
اولونه بیلیر .

اساساً دین مبین اسلام استعمار ارض و صنایع نافعه بی
مشروع و بشقه اقوامه احتیاجدن اغنا ایده جك درجه سنی
اوکر نمکی مسلمانلره فرض کفایه قیلمش اولدیغی ایچوندر که
مدنیت اسلامیه ادوار عالیه سنده مزایای ممتاز بی جامع
صنایع بدیعه اختراع ایله مدنیه پك مهم خدمت ایتمشدر .
آوروپا مشاهیر اجتماع یونندن (کوستا و لوبون) ك بعض
آثار یله کتب توار یخندن مستفاد اولدیغی وجهله مدنیتك
سائر عناصر اساسیه سی کی سنداتده آلتی ویا بدی بیک
سنه اول (دین سماوینك مهد ظهوری اولان) آسیا
قطعه سنده آثور سککنه سی طرفندن اختراع اولونوب
بالاخره مصره نقل ایدلشدر . قرون اولی ده کی یونان
صناعاتی دجله ونیل سواخلنده اختراع اولونان صناعاتدن
دوغمشدر .

دین جلیل اسلامك ظهوریه شعشه دار بر مدنیت
فاضله اسلامیه تأسس ایدنجه مسلمانلر اوزمان موجود
بولونان مصر و یونان صناعاتی اقتباس ایدرك آرزمانده
اصولرینه فائق بر شکل نویته افراغ ایله مزایای عالییه
محتوی صنایع بدیعه وجوده کثیر مشلردر . آثار باقیه

اسلامیه بومدعانك بر شاهد عادلیدر . بعض ممالك اسلامیه بی
استیلا ایدن صلیبونك صنایع نفیسه اسلامیه بی اقتباس
ایله قسماً آوروپایه نقل ایتلری بوگونکی غرب صناعانك
ترقی و انکشافی اسبابندن بری اولسه کر کدر .

دین مبین اسلام استعمار ارضه و مدنیه لزومی
درجه سنده صنایع نافعه مختلفیه مساعدده و یردیکی و مدنیت
اسلامیه جه و قیله پك مهم آثار خارقه وجوده کتیرلدیکی
حالده زمانزده مسلمانلرک بو کئی فضائلدن محرومیتلری
سائر خصوصاتده اولدیغی کی بونده ده اوامر عالیه دینییه نك
مقتضیاتندن بولنان سعی و عمله توسل ایتمهك و احتیاجات
بشریه بی نظر عبرته آلامقدن نشئت ایتمشدر .

اسکلیلی
محمد عاطف

ش . م . بکه :

مناظره استادان مناسبتیه

زمان زمان ارباب فکر و دیانتیزی علاقه دار ایدن
«تعدد زوجات» مسئله سنك دین اسلامده کی وضعیتی - اویله
ظن ایدرم که - اسلامیتی اعلاهی حق و حقیقه معطوف
اولان غایب سنه واصل اولمقدن منع ایده جك بر شکله
دکل در . بونك ایچون ده تا آرقه سنه قدر آچیق اولان
و فقط قابالی ظن ایدیلان باب اجتهدی حاصلی تحصیل
قیلندن تکرار آحق ، آخفه یلتمک کلفتی اختیارده
لزوم بولمادیغی ظن ایدیورم .

مسئله بی اسلام و غرب کوزلریله تدقیق ایده جك
اولورسه ق اویله ظن ایدیورم که : تمایل دیانت ، تحاشی
ملاحت ؛ فکر و نظری وحدتخانه اجتهاده یالکز بر اقیور ،
حقیقه و صلت ایچون آچیلان ضیا دهلیزلرندن هر رینك
اوکنه بر حسن پرده سی چکلدیکی کوریلور .

هیچ بر مسلمانك خاطرینه کیز که آوروپایی کور کورینه
تقلید ایله اساسات اسلامی ، حقایق دینی افکار افرنجیه
تبعیه فدا ایتسون . وینه هیچ بر مسلمانده جبر ایدلر که